

International Science Group

ISG-KONF.COM

XIII

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"INFORMATION ACTIVITY AS A COMPONENT OF
SCIENCE DEVELOPMENT"**

**Edmonton, Canada
April 04 - 07, 2023**

ISBN 979-8-88955-324-3

DOI 10.46299/ISG.2023.1.13

INFORMATION ACTIVITY AS A COMPONENT OF SCIENCE DEVELOPMENT

Proceedings of the XIII International Scientific and Practical Conference

Edmonton, Canada
April 04 – 07, 2023

UDC 01.1

The 13th International scientific and practical conference “Information activity as a component of science development” (April 04 – 07, 2023) Edmonton, Canada. International Science Group. 2023. 580 p.

ISBN – 979-8-88955-324-3

DOI – 10.46299/ISG.2023.1.13

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaiivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

27.	Пеньков С.В., Волошина М.О. РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ НЕГЛАСНИХ ЗАХОДІВ З МЕТОЮ РОЗШУКУ ОСІБ, ЩО ПЕРЕХОВУЮТЬСЯ ВІД ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ПОТРЕБУЄ ВДОСКОНАЛЕННЯ	142
28.	Піддубна А.В. ДЕЯКИ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ПРАВ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ	146
MANAGEMENT, MARKETING		
29.	Ivashchenko O., Ľuboš C., Hudáková M. EXPLORING CUSTOMER ATTITUDE TO ONLINE SHOPPING: REASONING OF RESEARCH METHOD	150
30.	Stashkevych O. BUSINESS ETIQUETTE OF A MANAGER IN EUROPEAN MANAGEMENT	155
31.	Yelshibekova K.Z., Sergazin E.B. CORPORATE GOVERNANCE: CURRENT TRENDS AND NEW DIRECTIONS FOR DEVELOPMENT	159
32.	Балан В.Г., Сіваш М.Ю. ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ КОМПАНІЇ	164
33.	Мармаза О.І., Романова О.В. ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ У КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСНОГО ПІДХІДУ	167
34.	Сергеева О.Р., Анисарович І.Ю. ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ В ОПТОВИХ КОМПАНІЯХ	171
35.	Трушкіна Н. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПОВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ ЕКОНОМІКИ: ДОСВІД БОСНІЇ ТА ГЕРЦЕГОВИНИ	173
36.	Янчук Т.В., Сіроха Б.І. ОСОБЛИВОСТІ ЕМПІРИЧНОГО МАРКЕТИНГУ	182

ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ У КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСНОГО ПІДХІДУ

Мармаза Олександра Іванівна,
кандидат педагогічних наук, професор
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Романова Олена Володимирівна,
магістр з управління навчальним закладом,
директор Харківської гімназії № 1
Харківської міської ради

Технологія управління – це управлінський процес, цикл. Він складається із окремих елементів (видів діяльності). Якщо уявити цей цикл як ланцюг, то стає зрозуміло, що всі ланки у ньому пов'язані між собою, послідовно змінюючи одна одну.

Процес – це сукупність послідовних дій, які заперечують досягнення певних результатів. На його основі виник процесний підхід, який став значною віхою у розвитку управлінської теорії та практики. На думку Анрі Файоля, якому належить авторство концепції, процес управління складається з п'яти основних функцій: передбачення (встановлення мети), планування, організації, розпорядження, координації і контролю [1]. Однак, ці види діяльності розглядались як незалежні один від одного. На противагу цьому сучасна наука вважає ці функції взаємопов'язаними.

У науковій літературі, яка висвітлювала різні аспекти процесного підходу, за майже вікову історію представлено різноманітні визначення поняття «функції». Вони відбивають і зміст, і мету, і сутність управлінської діяльності. Автори спирались на різні принципи та підходи до менеджменту. Так, цим поняттям позначали основні види діяльності керівника, обов'язки, сукупність цілей, стадії процесу управління, коло завдань посадової особи тощо.

З огляду на те, що єдине розуміння терміну «функції» відсутнє, немає і їх загальної класифікації. Проте більшість авторів схильні виокремлювати загальні (основні, операційні) функції, які засвідчують циклічність діяльності. Таких функцій налічується понад двадцять. Серед них Б. А. Гаєвський називає: передбачення, контроль, планування, аналіз, координацію, програмування; В. В. Григораш – аналіз, планування, організацію, контроль, регулювання; М. Мескон – планування, організацію, мотивацію, контроль; М. М. Мартиненко – планування, організування, регулювання, облік, контроль, аналіз та стимулювання; Г. Десселер – планування, організування, контроль, управління персоналом та керівництво; Д. Адаїр – планування, організацію, встановлення завдань та інструктаж, оцінка роботи, мотивація; І. А. Юргутіс та І. І. Кравчук – планування, організацію, контроль та мотивацію тощо.

Автори вважають, що кожна із цих функцій має своє місце в загальній системі циклу, виконує тільки їй єдиній притаманну роль і не може бути ігнорована без

ризикі припустити диспропорції в управлінській діяльності.

Глибокий аналіз наукової літератури з питань управління (як педагогічного, так і соціального та виробничого), спостереження за роботою керівників закладів освіти, безпосередня тривала робота у адміністративному апараті дали можливість визначитись із поняттям «функції управління» та класифікувати їх. На нашу думку, функції – це основні види діяльності, які утворюються шляхом зведення однотипних видів робіт, що виконує керівник, до більш загальних та поєднуються однаковою цілеспрямованістю [2].

Схиляємось до думки М. Мартиненка, що функція управління повинна мати:

- предмет діяльності;
- способи діяльності;
- відносини під час управлінської діяльності;
- результати управлінської діяльності [3].

Отже, функція управління – це вид управлінської діяльності. Основними критеріями, які дозволяють виокремити діяльність у функцію, вважаються такі:

1. Специфічність мети діяльності, яка має відносно самостійне значення. Саме самостійність, особливість, відмінність мети зумовлює всі інші критерії функції.

Приклад. Мета функції планування полягає у визначенні перспектив, прогнозуванні кінцевих результатів, шляхів їхнього досягнення.

Мета функції організування полягає у визначенні ролі кожного у досягненні цілей діяльності, встановленні строків, доборі адекватних методів діяльності, забезпеченні ресурсами досягнення прогнозованих результатів.

2. Характер даного виду діяльності. Це об'єктивно необхідний критерій, що ґрунтується на таких показниках:

- а) без цієї діяльності управління не буде якісним, повноцінним;
- б) без цієї діяльності не будуть досягнуті цілі управління;
- в) без цієї діяльності не буде завершеним (замкненим) управлінський цикл.

Приклад. Уявімо, що із управлінського циклу вилучили якусь одну функцію, скажімо, планування. Що відбувається в такому разі: керівник зібрав інформацію, здійснив її глибокий аналіз, сформулював проблему і далі почав відразу визначати виконавців, встановлювати терміни. Вже на етапі контролю стане зрозумілим, що ефективність діяльності є дуже низькою, оскільки не було чітких цілей, завдань, не розроблені плани виконання робіт з урахуванням наявних ресурсів. А далі необхідно левову частку управлінської діяльності приділяти регулюванню, корекційній роботі, що зробить управління реактивним, тобто керівник буде зосереджувати увагу не на прогнозованому розвитку, а на виправленні вже наявних недоліків.

3. Однорідність операцій, що формують зміст виду діяльності. Дії, форми, методи, результати, функції об'єднуються однаковою цілеспрямованістю, характерною для даного виду діяльності.

Приклад. Аналіз роботи персоналу, діяльності закладу освіти, роботи конкретного вчителя, власної роботи тощо наповнюють змістом функцію аналізування. Мета, форми, методи аналітичної діяльності будуть мати

відмінності залежно від об'єкта аналізу, але в межах функції. Для порівняння: оперативний аналіз роботи персоналу та оперативний аналіз діяльності закладу освіти; застосування методу «силового поля» для аналізу роботи вчителя і власної діяльності.

4. Специфіка структури функції. Різні дії, операції, що утворюють види діяльності, пов'язані між собою. Характер зв'язку, особливості структури функції зумовлені особливостями та цілями певного виду діяльності.

Приклад. а). У схематичному варіанті функцію планування можна представити як ланцюг:

місія → загальна мета → цілі-напрями → цілі-завдання → діяльність (види робіт) → результати

б) Функція аналізування укладається у схему:

ознайомлення з предметом аналізу → змалювання структури предмету аналізу → змалювання системи предмету аналізу → встановлення причинно-наслідкових зв'язків → формулювання проблеми та висновків аналізу → розроблення пропозицій, рекомендацій

5. Інтегративність функції. Це означає, що, незважаючи на певну відносну самостійність, своє призначення вона може реалізувати повною мірою тільки за умов тісної взаємодії із іншими функціями.

Приклад. Сама по собі функція не має сенсу. Так, функція контролю стає актуальною лише в умовах повного управлінського циклу. Призначення контролю полягає у відстеженні стандартів, норм, правил. Вони закладаються на етапі функції планування. Їх потреба визначалась під час аналізу. На етапі організування стандарти втілювались у життя. На етапі регулювання буде відбуватись уточнення, удосконалення за наслідками контролю.

6. Наскрізний характер виду діяльності засвідчується обов'язковою присутністю функції під час виконання будь-яких управлінських завдань, робіт на різних етапах управлінського процесу. Може змінюватись обсяг виду діяльності, але об'єктивно незмінним залишається цільове призначення функції.

Приклад. Універсальність управлінського циклу полягає саме в тому, що всі види робіт необхідно здійснювати за його допомогою. Вилучення певної функції відразу знижує ефективність діяльності. Що б не робив керівник, але кожна функція управлінського циклу більшою чи меншою мірою повинна бути присутньою. Кожна функція (як вид діяльності) теж буде реалізуватись за допомогою управлінського циклу. Так, під час планування керівник аналізує, власне планує (розробляє план, приймає рішення), організовує, контролює, регулює.

7. Системний зміст. Той чи інший вид діяльності має право бути функцією, якщо він укладається в поняття системи [4].

Приклад. Ознаками функції аналізування як системи є:

- мета;
- структура підсистеми та елементи, які наповнюють функцію;
- функція призначення та завдання кожного елемента функції;
- зв'язки між структурними елементами;

- керованість та самокерованість;
- зв'язки з іншими функціями;
- результати цього виду діяльності.

Загальні функції управління, послідовно змінюючи одна одну, утворюють управлінський цикл. Кожна окрема функція має глобальну та конкретну мету. Глобальна мета збігається з метою управління в цілому (забезпечення оптимального функціонування та розвитку закладу освіти), а конкретна мета пов'язана із завданнями, які керівник розв'язує на певному етапі управлінського циклу [2].

Групу загальних функцій, на нашу думку, складають такі: аналізування, планування, організування, контролювання, регулювання. Саме вони утворюють універсальний управлінський цикл, порушення якого призводить до зниження ефективності діяльності.

Позитивним у підході до класифікації функцій управління з позиції управлінського циклу, перш за все, є те, що вони подані у певній системі, висвітлена операційна (технологічна) сторона процесу управління.

Список літератури:

1. Менеджмент і адміністрування. Історія менеджменту. Теорія організацій: навч. посіб. / за ред. О. В. Баєвої, Н. І. Новальської. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2017.
2. Мармаза О. І. Основи теорії менеджменту: навч. посіб. Харків : ТОВ «Планета-принт», 2015.
3. Мартиненко М. М. Основи менеджменту: підручник. Київ : Каравела, 2005.
4. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації: навч. посіб. Харків : ТОВ «Щедра садиба», 2017.